

Suomi 6

15. tunti

Milka Toikko

Ma 9.11.2020

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Tänään

- Kappale 12 (harjoitus 1)
- Sanonnat (harjoitus 5)
- Kertaus (harjoitus 12)
- Tentti-info, kertaus?

Harjoitus 12 (s. 235-6)

- a. mitä sanoja tiedätte (tai jos ette tiedä -> etsikää)
- b. tunteet (s. 229)
- c. Tehkää 5 va-partisiippia (+ pari lausetta, joissa käytätte partisiippeja)
- d. Tehkää pienet dialogit. Ei tarvitse kirjoittaa.
- e. (voitte tehdä lopuksi, jos on aikaa)
- f. Kirjoittakaa pieni kutsu (esim. tekstiviesti) uudenvuodenjuhliin!
- g. Alias: selitä jokin sana kuvasta. Pari arvaa sanan.

Suomi 6

- **Sisältö**
 - Keskustelutilanteiden harjoittelu:
mielipiteen ilmaiseminen, tuntemuksista kertominen, esimerkiksi ajankäytöstä ja ympäristöstä keskusteleminen
 - Tekstien luku- ja kirjoitustaitojen harjoittelu:
mielipidetekstien lukeminen ja kirjoittaminen sekä uutisten, lyhyiden artikkeleiden, tiedotteiden ja sähköpostien lukeminen
 - Sanaston laajentaminen:
hyvinvointi, ympäristö, media
 - Kielen rakenteiden laajentaminen:
 - verbin *-minen*-muoto
 - *joka*-pronomini
 - *va*-partisiippi (ymmärrät & osaat tehdä perusmuodon itse)
 - *nut*-partisiippi (ymmärrät)
 - lauseenvastikkeet (ymmärrät perusidean)
 - adverbien vertailu
 - lausetyypit

Suomi 6

Arviointi (0–5):

- Videotehtävä 10 %
- MieliPIDeteksti 10 %
- Essee 10 %
- Ryhmäkeskustelu 20 %
- Tentti 50 %

Opettaja palattaa tekstit viim. huomenna!

(11.11./18.11.)

(16.11.)

Tentti ja ryhmäkeskustelu

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

TENTTI

- **Tentti on MyCoursesissa ma 16.11. kello 16.00-18.00.**
- Opettaja on samaan aikaan Zoomissa, jos tulee kysymyksiä/ongelmia.
- Sinun täytyy aloittaa tentti kello 16.00-16.30 välillä ja sinulla on [90?] minuuttia aikaa tehdä tentti.
- **Rakenteet:** -minen, joka-pronomini, adverbien vertailu, lausetyypit, va-partisiipin ymmärtäminen ja tekeminen, nut-partisiipin ymmärtäminen, lauseenvastikkeiden ymmärtäminen
- **Sanasto:** vapaa-aika, mielipide, ympäristö, asuminen, media, juhlat
- → **Tentissä:** rakennetehtäviä, sanastotehtäviä, kirjoitustehtävä (ja tekstin lukeminen?)
- Voit käyttää apuna kirjaa tai muuta materiaalia, mutta näytä mitä **sinä** osaat! (Eli älä näytä, mitä Google Translate tai sinun poikaystävä osaa).
- Arvostelu: 0–5. 50 % koko kurssin arvosanasta

Ryhmäkeskustelu

- **Ryhmäkeskustelu ke 11.11. tai ke 18.11.**
 - 2-3 opiskelijaa
 - Aikataulu ja ryhmät MyCoursesissa
 - Yhteensä n. 45 min:
 - lämmittely (warm up) 20 min
 - keskustelu 10-15 min
 - opettajan palaute 5-10 min
 - Arvostelu: 0–5. 20 % koko kurssin arvosanasta
 - Opettaja arvioi sanastoa (vocabulary), rakenteita (grammar & structures), ääntämistä (pronunciation) ja viestintää (communication).
 - Opettaja nauhoittaa (record) keskustelun, jotta voi tarvittaessa kuunnella sen uudestaan.

Ryhmäkeskustelu

- Opettaja antaa testissä kaksi aihetta, joista te kerrotte **mielipiteenne** ja **keskustelette** yhdessä. Aiheet ovat jotkut näistä:
 - vapaa-aika (hyvinvointi, ajankäyttö)
 - asuminen
 - media
 - juhlat
- Tämä on keskustelu, ei haastattelu!
Huolehdi, että kaikki saavat puhua, myös sinä itse!

Ryhmäkeskustelu esimerkkitehtäviä

Esimerkki 1.

Millainen on hyvä asuinalue? Keskustelkaa yhdessä.

Kuuntele, mitä muut sanovat, kommentoi ja kysy lisää 😊

Esimerkki 2.

Katsokaa seuraavan dian mielipidettä.

Keskustelkaa, oletteko samaa mieltä vai eri mieltä. Miksi?

Esimerkki 2.

Minä en todellakaan halua asua kompostointilaitoksen vieressä! Meidän asuinalue menee pilalle ja asuntojen arvo laskee. Kompostointilaitos on todella huono idea!

TEHTÄVÄ:

- Lukekaa mitä mieltä hän on.
- Keskustelkaa yhdessä: Mitä mieltä te olette aiheesta? Miksi?

-minen

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

VERBI

SUBSTANTIIVI

OPISKELLA	>	opiskeleminen, (opiskelu)
JUOSTA	>	juokseminen
MATKUSTAA	>	matkustaminen
KÄVELLÄ	>	käveleminen, (kävely)
LUKEA	>	lukeminen
KÄYDÄ teatterissa	>	teatterissa käyminen
KATSOA telkkaria	>	telkkari ⁿ katsominen
KUUNNELLA musiikkia	>	musiikki ⁿ kuunteleminen

sanajärjestys!

-n objekti!

Verbi → substantiivi

- HE-muodon vartalo

tavata: he tapaavat

→ tapaa + *minen* = tapaaminen

siivota: he siivoavat

→ siivoa + *minen* = siivoaminen

Miten **minen**-sanaa käytetään?

Adjektiivi partitiivissa

- Nukkum**inen** on ihana**a**.
- Vessan siivoam**inen** on ikävä**ä**.
- Kävele**minen** on hidasta**a**.
- Pyöräile**minen** on nopea**a**.
- Suomen opiskele**minen** on tärkeä**ä**.

Kun *minen*-sana on lauseen alussa (=subjekti), se on yleensä perusmuodossa.

Adjektiivi on partitiivissa!

Predikatiivilause
"X on millainen".

Alex on ihana.
*Suklaa on ihana**a**.*
*Nukkuminen on ihana**a**.*

Miten **minen**-sanaa käytetään?

Sanajärjestys

Suomen opiskele**minen** on tärkeää.

VERBI + REKTIO

- Pidän opiskele**misesta**. (pitää + sta)
- Olen kiinnostunut opiskele**misestä**. (olla kiinnostunut + sta)
- Harrastan juokse**mista**. (harrastaa + partitiivi)
- En nauti siivoa**misesta**. (nauttia + sta)

Harjoituksia

1. Valitkaa 10 harrastusta ja keskustelkaa, millaisia ne ovat.
Kirjoittakaa lauseet chattiin,
esim. *Käsitöiden tekeminen on
rentouttavaa/kamalaa/vaikeaa/hauskaa/inspiroivaa/stressaavaa...*
2. Kerro mistä pidät!
Pidän käsitöiden tekemisestä.

Adverbit

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Adverbit

Adverbi ilmaisee:

- **tapaa (=miten?)**
nopeasti, terveellisesti
- **aikaa**
myöhään, aikaisin
- **paikkaa**
kaukana, lähellä
- **kuinka paljon**
vähän, paljon
- *Opettaja puhuu liian nopeasti.*
Lomalla en syö terveellisesti.
- *Minua väsyttää. Menin myöhään nukkumaan ja heräsin aikaisin.*
- *Minun poikaystävä asuu kaukana.*
R-kioski on aivan lähellä.
- *Tuoli on vähän rikki.*
Rakastan sinua tosi paljon!

Adverbit

Taivutus

Monia adverbejä voi vertailla:

	perusmuoto – komparatiivi	– superlatiivi	
	<i>hitaasti</i>	<i>hitaammin</i>	<i>hitaimmin</i>
	<i>terveellisesti</i>	<i>terveellisemmin</i>	<i>terveellisimmin</i>
	<i>paljon</i>	<i>enemmän</i>	<i>eniten</i>
	<i>usein</i>	<i>useammin</i>	<i>useimmin</i>

“Mitä kalliimpi, sitä parempi”

= Jos on kalliimpi, on myös parempi.

“Mitä enemmän harjoittelet, sitä nopeammin opit”

= Jos harjoittelet enemmän, opit nopeammin.

Harjoitus 12

→ Kirjoita vähintään 4 harjoituksen 12 lausetta padlettiin! Kirjoita myös onko lause a, b, c...

<https://fi.padlet.com/milkatoikko/adverbi>

→ Lopuksi: Anna “peukku” mielestäsi kolmelle parhaalle lauseelle 😊

Vertailu

Harjoitus 14

- Keskustelkaa ryhmässä harjoituksen 14 asioista.
- Merkitkää, esim. kuka nukkuu eniten ja kuka vähiten.
- Lopuksi jokainen pienryhmä kertoo koko ryhmälle yhdestä asiasta.

Lausetyypit

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

- Peruslause
 - kuka tekee (mitä/missä/milloin..)
 - **Minä luen.** / **Me luemme** aamulla kirjaa/kirjan.
- Omistuslause
 - **Minulla on** kirja. **Teillä ei ole** kirjaa.
- Täytyy / ei tarvitse -lause
 - **Minun täytyy** ostaa kirja. **Minun ei tarvitse** ostaa kirjaa.
- Paikkalause = eksistentiaalilause
 - missä on mikä/mitä.
 - Pöydällä **on kirja**. Pöydällä **ei ole kirjaa**. Pöydillä **on kirjoja**.
- Predikatiivilause. X on millainen/mikä.
 - **Hän on** opiskelija. **Hän ei ole opiskelija**. **He ovat** opiskelijoita.
 - **Kirja on** hyvä. **Kirja ei ole hyvä**. **Kahvi on** hyvää.
- On hauskaa -lause.
 - **On** kiva ostaa uusi kirja. **Ei ole** hauskaa ostaa **uutta kirjaa**.
- Tunnelause
 - **Minua väsyttää**. **Meitä väsyttää**.

- subjekti?
- verbi?
- negatiivinen lause
-> partitiivi?

Tunneverbit: Minua ärsyttää... s. 229

PARTITIIVI

Ketä?

verbi *hän*-muodossa

- Minua väsyttää.
- Minua kiinnostaa historia. *perusmuoto (nominatiivi)*
- Susania pelottaa kävellä pimeässä. *perusmuoto (infinitiivi)*
- Meitä harmittaa, että emme voi koronan takia matkustaa. *(sivulause)*

Tunnelause

- Peruslause: **Kaikki** nauravat. (NAURAA)
- Tunnelausetyyppi: **Kaikkia** naurattaa **tämä elokuva**. (NAURATTAA)

- **Minä** stressaan **suomen tenttiä**. STRESSATA
- **Minua** stressaa **suomen tentti**. STRESSATA
- Minulla on stressi **suomen tentistä**.

joka

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

JOKA-pronomini

- Kaupungissa on uimahalli. ~~Uimahalli~~ on uusi.
→ , **joka**
- Minä menen uimahalliin. ~~Uimahalli~~ on uusi.
→ , **joka**
- Kaupungissa on uusi uimahalli. Menen ~~uimahalliin~~ **joka** lauantai.
→ , **johon** menen **joka** lauantau
- Minun ystävä halusi myös nähdä uimahallin. ~~Uimahallissa~~ on modernit tilat.
→ , **jossa**

va- ja nut-partisiipit

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

VA

- 3. kerroksessa asu**va** nainen sai vauvan.
= Nainen, joka **asuu** 3. kerroksessa, sai vauvan.
- Oulusta saapu**va** juna on 5 minuuttia myöhässä.
= Juna, joka **saapuu** Oulusta, on 5 min myöhässä.

NUT

- 3. kerroksessa asun**ut** nainen sai vauvan.
= Nainen, joka **asui** 3. kerroksessa, sai vauvan.
- Oulusta saapun**ut** juna oli 5 min. myöhässä.
= Juna, joka **saapui** Oulusta, oli 5 min myöhässä.

Lauseenvastikkeet

Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Lauseenvastikkeet

- Korvaa sivulauseen
- Sivulauseen sanominen lyhyesti
- Uutisteksteissä ja asiateksteissä
- Erilaisia lauseenvastikkeita:
 - ETTÄ
 - KUN
 - JOTTA
 - JA

ETTÄ (referatiivinen; “Mitä?”)

- Maija sanoi Mikon **olevan** kotona.
- Maija sanoi, että Mikko on kotona.

- Maija sanoi Mikon **olleen** kotona.
- Maija sanoi, että Mikko oli/on ollut/oli ollut kotona.

- Monet tietävät Suomessa **pelattavan** paljon jääkiekkoa.
- Monet tietävät, että Suomessa pelataan paljon jääkiekkoa.

KUN (temporaalinen)

- Mikon **tullessa** kotiin Maija oli jo nukkumassa.
- Kun Mikko tuli kotiin, Maija oli jo nukkumassa.

- Mikon **tultua** kotiin Maija heräsi.
- Kun Mikko oli tullut kotiin, Maija heräsi.

JOTTA (finaalinen, “Miksi?”)

- Käyn kurssilla **oppiakseni.**
- Käyn kurssilla, jotta opin.